

Za depresivnega človeka navadno ni obiskov niti rož

Depresija je bolezen, ki jo lahko učinkovito zdravimo – Neustrezno prepoznavanje lahko vodi k samomoru - Najbolj problematičen je severovzhod države

Mislilnja – »Ta trenutek je depresiven vsak dvajseti Korošec,« je v dvorani Slomškovega doma v Šentilju pod Turjakom včeraj izjavil Andrej Marušič, direktor republiškega Inštituta za varovanje zdravja (IVZ). To pa še ne pomeni, da mora vsak dvajseti v regiji takoj jurti k splošnemu zdravniku po antidepresiv, ali pa se denimo zapiti za najbližjim šankom; po besedah strokovnjakov v veliko primerih zadošča, če si za pogovor poiščejo osebo, ki ji zaupajo.

»Depresija je ena najpogostejših duševnih motenj,« je opozoril direktor IVZ in povedal, da ostaja veliko posameznikov z depresivno motnjo nepravilno zdravljenih ali pa sploh spregledanih. Po njegovih besedah dve tretjini ljudi z depresijo sploh ne obišče zdravnika. Bojijo se, da bi bili zaradi bolezni označeni. »Približno tretjina jih zdravnika sicer obišče, a kaj ko zdravnik depresije ne prepozna,« ugotavljajo na IVZ. Tako ostane le še peščica tistih, ki so sicer pravilno obravnavani, a jih od tega nekaj še vedno pošljejo domov, le kdaj pa kdaj kakšnemu predpišejo tudi ustrezna zdravila.

Problem je predvsem v tem, je opozoril Andrej Marušič, ker neustrezno prepoznavanje in zdravljenje depresije nosi s seboj še drug velik javnozdravstveni in splošni družbeni problem - samomor. Medtem ko število samomorov v državi pada, na Koro-

škem narašča. Tudi zato nameravata IVZ in ravenški Zavod za zdravstveno varstvo (ZZV) posvetiti Koroški in Celjski regiji, kjer ta problematika najbolj izstopa, več pozornosti. »Najbolj problematičen je severovzhod države. Med samomorilno bolj ogrožene se uvrščajo moški srednjih let, ki so razvezani ali odvovali. Prav tako so bolj ogrožene starejše osebe, osebe s kroničnimi obolenji in osebe, ki zlorablja-jo alkohol,« je pojasnil Andrej Marušič, medtem ko Evgen Janet, direktor ravskega ZZV, navedel podatke za Koroško v letu 2003. »Samomor je predlani storilo trideset moških in pet žensk, pri čemer smo opazili, da so se ženske odločale za samomor pri starosti 50, 60, 70 ali več let, moški pa so se zanj odločili mlajši.«

Andrej Marušič je prepričan, da obstajajo mehanizmi za preprečevanje samomorilnega vede-

nja. »Gotlandska študija, ki so jo prvič izvedli na švedskem otoku Gotland, je primer učinkovitega preprečevanja samomora. Z izobraževanjem zdravnikov splošne medicine, kako naj ti pravočasno prepoznajo depresijo in ustrezno ukrepajo, jim je uspelo znižati stopnjo samomora za približno polovico,« je povedal Marušič in nadaljeval, da so podobno študijo izvedli tudi med zdravniki na Celjskem in Koroškem. »Prvi rezultati študije so že znani in kažejo na učinkovitost izobraževanja. Zdravniki, za katere smo organizirali izobraževanje, so v primerjavi s svojimi kolegi, ki tega izobraževanja niso bili deležni, izraziteje napredovali v predpisovanju antidepresivov glede na enako obdobje leto pred tem,« so ugotovili na IVZ. Evgen Janet pojasnjuje, zakaj so zdravniki za-

držani pri predpisovanju antidepresivov, na podlagi osebne izkušnje, ki jo je imel kot splošni zdravnik: »Raje, kot da bi sam predpisal zdravila, sem bolnika napotil k psihiatru«. Sicer pa so na ZZV Ravne na Koroškem ugotovili, da so bile leta 2003 duševne in vedenjske motnje med najpogostejšimi razlogi za odhod v bolniški stalež v primerjavi s prejšnjimi petimi leti. Poleg izobraževanja splošnih zdravnikov v obeh regijah, kjer je samomorov največ, so se na IVZ odločili, da pripravijo podobna izobraževalna srečanja še za duhovnike, policiste in socialne delavce. Poleg tega bodo jeseni na Celjskem in Koroškem pripravili antistigma medijsko kampanjo, v okviru katere bodo v javnosti spregovorili o problemu depresije.

Mateja Kotnik

V Sloveniji vsako leto zaradi samomora umre okoli 600 ljudi. Največ na severovzhodu države. Na Koroškem, denimo, ki poleg celjske regije najbolj izstopa po številu samomorov, je bilo lani 29 samomorov, ki jih je storilo 26 moških in tri ženske. Kot je povedal Peter Pungartnik, predstavnik za odnose z javnostmi na slovenjgraški policijski upravi, so policisti lani imeli opravka še z 19 poskusi samomora. Naj spomnimo, da je pred leti dežurnim na operativno komunikacijskem centru policijske uprave Slovenj Gradec uspelo v več kot uro dolgem pogovoru in prigovarjanju od samomora odvrti dve mladi osebi.